

Elman Rüstəmov: “Hal-hazırda Mərkəzi Bankın gündəliyində bankların bağlanması məsələsi yoxdur”

Mərkəzi Bankın sədri cənab Elman Rüstəmovun Inews.az informasiya agentliyinə eksklyuziv müsahibəsi

-Cənab Sədr, son məlumatlara və beynəlxalq təşkilatların bəyanatlarına əsasən qlobal iqtisadi böhranın aktiv fazası artıq arxada qalmışdır. Bununla belə böhran hələ tam sona çatmamışdır. Baş verənlərin fonunda Azərbaycan iqtisadiyyatı necə görünür?

- Ümumilikdə, Azərbaycan iqtisadiyyatı qlobal iqtisadi böhranın nəticələrini uğurla dəf etmişdir. Böhranın pik vaxtlarında (2009-cu ilin birinci yarısı) neftin və digər ixrac mallarının qiymətlərinin dünya bazarında kəskin aşağı düşməsi nəticəsində ölkə iqtisadiyyatına xarici maliyyə axınlarının əhəmiyyətli azalmasına baxmayaraq, bu uğuru əldə etmək mümkün olmuşdur. Ölkənin son illər ərzində toplanmış iri həcmli maliyyə ehtiyatları iqtisadi artımın mənbələrini çevik balanslaşdırmağa imkan vermişdir. Eyni zamanda ölkənin valyuta ehtiyatları idxalın 2 il ərzində fasiləsiz maliyyələşdirməsi üçün kifayət edir. Valyuta ehtiyatları xarici dövlət borcunu 6 dəfə üstələyir. Hökumətin və Mərkəzi Bankın fəaliyyətinin dəqiq koordinasiyası qlobal böhranın milli iqtisadiyyata potensial təsir kanallarının operativ şəkildə minimallaşdırılmasına imkan vermişdir. Əldə edilmiş nailiyyətlər IV Maddə üzrə məsləhətləşmələrin aparılması məqsədilə Beynəlxalq Valyuta Fondunun bu günlərdə Bakıda olmuş missiyası tərəfindən açıqlanmış press-relizdə də əhatəli şəkildə şərh edilmişdir. Ölkəmiz tədiyə balansının əhəmiyyətli profisitinə malikdir. İqtisadi artım davam edir. Biz çox aşağı inflyasiya səviyyəsinə malikik. Manatın ABŞ dollarına qarşı məzənnəsi devalvasiyadan qorunmuşdur. Bu isə öz növbəsində makroiqtisadi sabitliyin

qorunmasında əsas amil olmuşdur. Məzənnənin sabitliyi qiymətlərin artımının, sosial rifahın pisləşməsinin və əhalinin əmanətlərinin dəyərsizləşməsinin qarşısını almağa imkan verir. Bununla belə manatın sabitliyi ölkə iqtisadiyyatının beynəlxalq rəqabət qabiliyyətinə heç bir zərər vermir. Aşağı səviyyəli inflyasiya hesabına orta çəkili effektiv məzənnə indeksinin əlverişli dinamikası müşahidə edilir.

- Aydındır ki, maliyyə sektoru global böhranın katalizatoru olmuşdur. Təhlillər göstərir ki, global maliyyə sisteminin fəaliyyəti tam bərpa olunmadan dünya iqtisadiyyatının bərpası prosesi ləngiyə bilər. Bəs Azərbaycanın bank sisteminin vəziyyəti haqda nə demək mümkündür?

- Maliyyə Sabitliyi Mərkəzi Bankın əsas məqsədlərindən biridir. Mərkəzi Bankın beynəlxalq maliyyə böhranına vaxtında reaksiyası, həmçinin maliyyə dayanıqlığının möhkəmləndirilməsi istiqamətində effektiv tədbirlər paketi bu məqsədə nail olmağa imkan vermişdir. Mərkəzi Bankın anti-böhran tədbirləri global maliyyə böhranının bank sektoruna təsirlərini məhdudlaşdırmışdır. Bir çox ölkələrdən fərqli olaraq Azərbaycan bank sektorunda iflaslar, maliyyə kataklizmləri və yaxud da hər hansı bir gərginliklər müşahidə edilməmişdir. Bank sistemi özünün əsas funksiyası olan maliyyə vasitəçiliyi funksiyasını yerinə yetirir. Sektor öz həcmi və sabitliyini qorumuşdur ki, bunu da 2009-cu ildə bank aktivlərinin artımı təsdiq edir. Dövr ərzində əhalinin əmanətlərinin 30% artımı əhalinin bank sektoruna olan yüksək etimadını bir daha sübut edir. Banklar mənfəətlə işləməyə davam edirlər və investiyalar üçün cəlbedicidirlər. Maliyyə sabitliyinin təmin edilməsi üzrə əldə edilmiş nəticələr beynəlxalq maliyyə institutları tərəfindən də yüksək qiymətləndirilmişdir. Mərkəzi Bank bank sektorunun sabitliyinin və maliyyə dayanıqlığının gücləndirilməsi, həmçinin institusional inkişafı üzrə siyasətini davam etdirəcəkdir.

- Cənab Rüstəmov, konsolidasiya strategiyası və bütövlükdə bank sektorunun yaxın illərdə inkişafı barədə nə deyə bilərsiniz?

- Həqiqətən də konsolidasiya Mərkəzi Bankın bank sektorunun inkişafı strategiyası çərçivəsində reallaşdırılan uzunmüddətli vəzifədir. İqtisadiyyat inkişaf edir, real sektorun tələbləri artır və banklar biznesin artan tələblərini təmin etməlidirlər. Biz bank sektorunda konsolidasiya prosesinə maliyyə və kapital bazasının genişləndirilməsi, investisiya potensialının yüksəldilməsi, həmçinin korporativ idarəetmə keyfiyyətinin artırılması kontekstində baxırıq. Bank sektorunun konsolidasiyası müasir cəmiyyətimizin tələblərinə cavab verməli olan uzunmüddətli, eyni zamanda yüksək diqqət tələb edən prosesdir. Müxtəlif ölkələrdə prosesin reallaşdırılmasına fərqli yanaşmalar mövcuddur. Ölkəmizdə konsolidasiya bir qayda olaraq bazar iştirakçılarının könüllü şəkildə birləşərək daha stabil maliyyə institutuna çevrilmələri haqda qəbul etdikləri qərarlara əsaslanır. Bu günə bizdə bazar iştirakçıları tərəfindən konsolidasiya haqda qərarla bağlı bir neçə presedent mövcuddur. Burada xüsusi olaraq qeyd etməliyəm ki, investisiya potensialının yaradılması baxımından bütün presedentlər uğurlu olmuşdur. Bundan əlavə bizim halda konsolidasiya prosesi səhmdarların və bank xidmətləri istehlakçılarının maraqlarının qorunmasını rəhbər tutmaqla korporativ idarəetmə prinsipləri əsasında sağlam bank biznesinin aparılması üçün katalizator olmuşdur. Ən başlıcası isə proses bank xidmətləri istehlakçıları baxımından tamamilə nəzərə çarpmadan və sağlam şəkildə aparılmışdır. Hal-hazırda Mərkəzi Bankın gündəliyində bankların bağlanması məsələsi yoxdur, çünki bank sektorunu formalaşdıran institutların maliyyə vəziyyəti stabildir və hər hansı narahatlıqlar doğurmur.